

Suomen uskonnollisten järjestöjen yhteinen saatekirje:

Syyskuu 2015

Hyvä maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen,

Me Suomen uskonnollisten yhteisöjen edustajat lähestymme teitä liittyen kiireelliseen tarpeeseen toimia ilmastonmuutoksen jarruttamiseksi. Haluamme tuoda esille edustamiemme uskontojen näkökulman maamme ilmastopolitiikkaan. Meidän allekirjoittaneiden ohella näihin eri uskontokuntiin kuuluu Tilastokeskuksen mukaan yli 75% suomalaisista. Vaikka uskonnolliset taustamme ovat erilaiset, tuemme kaikki ympäristö- ja kehitysjärjestöjen määrittelemiä keskeisiä ilmastopoliittisia tavoitteita Pariisin ilmastokonferenssille (liitteenä).

Ihmisen vaikutus ilmaston lämpenemiseen on kiistatta osoitettu. Hallitustenvälisen ilmastopaneelin IPCC:n mukaan fossiilisten polttoaineiden käytön jatkaminen nykyisellä tahdilla johtaa ilmaston yli 4 asteen lämpenemiseen ja sitä kautta laajamittaiseen ympäristökatastrofiin. Toimimatta jättäminen ei ole mielekäs vaihtoehto - ei poliittisista, ei ekologisista, eikä eettisistä syistä.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat erityisen hälyttäviä globaalista näkökulmasta. Vaikka me Suomessa emme koe näitä vaikutuksia kaikkein raskaimmin, ei ole syytä tehdä vastakkainasettelua Suomen edun ja globaalin edun välillä ja toisaalta muutokset voivat olla ennalta-arvaamattomia. On myös Suomen etu toimia nyt. Asettumalla ilmastopolitiikan edelläkävijäksi hyödyimme muun muassa puhtaan teknologian alan tarjoamista työpaikoista ja kansainvälisistä markkinoista. Näiden taloudellisten etujen lisäksi on tärkeää huomata, että Suomi ei voi eristää itseään muualla maailmassa tapahtuvista negatiivisista seurauksista.

Ilmastonmuutos aiheuttaa poliittisia konflikteja sekä sotia yhä niukemmaksi käyvistä luonnonvaroista. Nälänhätä ja sään ääri-ilmiöt tekevät globaalista maailmasta epävakaa ja poliittisesti ennalta-arvaamattoman. Näin ollen turvallisuusuhka koskettaa myös meitä. Lämpenevän ilmaston myötä maahamme kohdistuu painetta vastaanottaa yhä enenevässä määrin ilmastopakolaisia. Ennusteiden mukaan Suomen ilmasto muuttuu sateisemmaksi, jolloin tulvariski kohoaa ja tulevaisuudessa neljän vuodenajan sijasta vuodenaikoja on enää kolme. Talven katoamisesta seuraa turismin vähenemistä sekä vaatimuksia kalliisiin muutoksiin infrastruktuurissa.

Odotamme, että tällä hallituskaudella päätökset tehdään priorisoimalla ympäristön ja ihmisten todellista hyvinvointia. Ensisijaisena vaurauden mittarina tulee siirtyä bruttokansantuotteesta tarkemmin hyvinvointia seuraavaan mittariin, kuten onnellisen planeetan indeksi: <http://www.happyplanetindex.org/> Pariisin ilmastokonferenssista Suomen tulee asettua tiukan ilmastopolitiikan edelläkävijäksi ja vaatia jo edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamista (liitteenä).

Buddhalaisten harjoittajien kirje:

Hyvä maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen,

Me allekirjoittaneet _____ buddhalaisen meditaation ja sen sekulaarien muotojen harjoittajaa lähestymme teitä, koska olemme huolissamme koko maailman tulevaisuudesta. Uskomme että jaatte tämän huolen kanssamme.

Yhteisestä huolesta on tärkeä siirtyä eteenpäin kohti yhteistä toimintaa. Tällä hetkellä liian monet ihmiset ovat ahdistuneita globaalista tilanteesta ja tuntevat olevansa ilman vaikutusmahdollisuuksia. Kansalaisille on tärkeää osoittaa, että heidän mielipiteillään ja toiminnallaan on huomattava merkitys ja lujittaa uskoa siihen, että yhteisin ponnistuksin meidän on mahdollista välttää laajamittainen ihmiskuntaa ja luontoa uhkaava katastrofi.

Yhteisessä toiminnassa on tärkeää kiinnittää huomiota pidemmän aikavälin vaikutuksiin. Elämme kriittistä aikaa, minkä takia nyt on hetki tehdä suuria päätöksiä, jotka vaikuttavat ihmiskunnan ja koko biosfäärin hyvinvointiin. On tärkeää löytää yhteinen tahto toimia yhtä vaalikautta pidemmällä tähtäimellä. Nyt on ihmiskunnan aika toimia oikein.

Suomessa on jo vuosia painotettu liiaksi talouskehityksen ja aineellisen hyvinvoinnin merkitystä ihmisten onnellisuudelle. Talouden ulkoisvaikutuksina esiintyy kuitenkin yhä enemmän onnettomuutta. Tämä on mitattavissa esimerkiksi mielenterveysongelmina, syrjäytymisenä, työpahoinvointina, eriarvoistumisena, yhteishengen rapautumisena, ympäristöongelmina, ja etenkin globaalisti elämisenä tulevien sukupolvien kustannuksella.

Edustamamme perinteen mukaan ihmisen hyvinvoinnin ja onnellisuuden tasoon vaikuttavat ratkaisevasti olemisen tavat, joita talouskehitys ei optimoi, mutta joita jokainen voi itsessään ja ympäristössään kehittää. Uskomme, että poliittiset päätökset, jotka kannustavat kehittymään henkisesti ja pitämään huolta kanssaihmisistä ja ympäristöstä, lisäävät ihmisten hyvinvointia enemmän kuin nykyisen politiikan ajama talouteen keskittyvä linja.

Paitsi tieteellisestikin perusteltuja mielen harjoitusmuotoja, buddhalainen perinne on myös etiikkaa. Sellaisena se on lähellä suomalaisia ydinarvoja, mukaan luettuna myötätunto, heikompien tukeminen ja luonnon kunnioittaminen. Kannustamme näiden arvojen suurempaan huomioonottamiseen poliittisessa päätöksenteossa. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa tiukan ilmastopolitiikan ajamista sekä kotimaassa, että kansainvälisesti, saatekirjeessä kuvailemallamme tavalla.

Haaveilemme tulevaisuuden Suomesta, joka pitää kansalaisten onnellisuutta ja hyvinvointia politiikan päätavoitteena, ja joka on jäänyt historiankirjoihin yhtenä niistä maista, jotka johtivat maailmaa rohkeasti kohti kestäväää tulevaisuutta. Toivomme, että olette mukana rakentamassa tällaista Suomea kanssamme.

Liite (päivitetään myöhemmin vastaavalla dokumentilla Pariisin ilmastokokoukselle)

Limán ilmastokokous 2014

Irti fossiilisista – kohti uusiutuvaa energiaa

Ympäristö- ja kehitysjärjestöjen keskeiset tavoitteet YK:n ilmastokokoukselle

Pariisissa solmitaan vuonna 2015 uusi, maailmanlaajuinen YK:n ilmastopimus. Tärkeä ja ratkaiseva vaihe matkalla kohti uutta sopimusta on COP20-osapuolikokous, joka järjestetään Perun pääkaupungissa Limassa 1.–12. joulukuuta 2014.

Ilmastokriisin ratkaiseminen vaatii fossiilisten polttoaineiden käytöstä luopumista vuoteen 2050 mennessä – koko maailmassa. Siirtymä kohti uusiutuvaa energiaa on jo alkanut, ja sitä tulee vauhdittaa entisestään. Paljon voitettavaa on myös energiatehokkuuden saralla.

Fossiilisten polttoaineiden käytöstä on luovuttava

Ilmastokriisi on ennennäkemättömän vakava uhka ihmisille, ympäristölle ja taloudelle. Hallitustenvälinen ilmastopaneeli IPCC varoittaa ilmastomuutoksen aiheuttavan peruuttamatonta ja laajamittaista tuhoa, ellei fossiilisten polttoaineiden käytöstä syntyviä päästöjä vähennetä nopeassa tahdissa.

Nykypolitiikalla ilmasto lämpenee IPCC:n mukaan 4–5 astetta vuosisadan loppuun mennessä esiteolliseen aikaan verrattuna. Tämä merkitsisi laajamittaisen ilmastokatastrofin toteutumista. Ilmastomuutos uhkaa erityisesti kehitysmaiden köyhiä, jotka ovat siitä vähiten vastuussa ja joilla on huonoimmat mahdollisuudet sopeutua nopeisiin muutoksiin.

Limán ilmastokokouksessa pyritään lyömään lukkoon maailmanlaajuisen ilmastopimuksen rakenne. Maat voivat samalla osoittaa, että niillä on yhteinen näkemys keinoista ilmastokriisin torjumiseksi. Yksi konkreettinen keino on sitoutua fossiilipäästöjen nollaamiseen ja fossiilisista polttoaineista luopumiseen vuoteen 2050 mennessä.

Uusiutuva energia on ratkaisu

Uusiutuva energia ja energiatehokkuus ovat ratkaisevassa asemassa ilmastokriisin torjunnassa. Uusiutuvan energian teknologiat kehittyvät harppauksin. Aurinkopaneelien hinnat laskivat 80 prosenttia vuosina 2008–2014. Tuulisähkö kasvoi Kiinassa vuonna 2012 ensimmäistä kertaa enemmän kuin hiilisähkö.

Uusiutuvan energian potentiaali on valtava: teoreettisesti sillä voitaisiin täyttää maailman nykyinen energiatarve satakertaisesti. Potentiaalista 95 prosenttia on aurinkoenergiaa: se on tulevaisuuden keskeinen energiaratkaisu. Maailma on jo siirtymässä kohti uutta energiataloutta, ja onnistunut ilmastopimus vauhdittaisi siirtymää entisestään.

Suomen otettava ratkaisijan rooli

Suomen oma ilmastopolitiikka on passiivista ja energiantuotannon ja -kulutuksen rakenteet vanhanaikaisia. Emme ole ottaneet edelläkävijän tai ratkaisijan roolia, vaikka meillä olisi siihen kaikki edellytykset. Samalla käänämme selkämme kotimaisille työpaikoille. Paljonpuhuttua cleantech-osaamista ei ole kyetty riittävästi kaupallistamaan globaalien markkinoiden tarpeisiin, sillä kotimarkkinat ja poliittinen tuki puuttuvat.

Onnistunut globaali ilmastopimus ja kunnianhimoinen kansallinen, alueellinen ja kansainvälinen ilmastopolitiikka ovat Suomelle ennen kaikkea mahdollisuus. Suomen tulee ottaa aktiivinen rooli

ilmastoneuvotteluissa yhteistyössä muiden Pohjoismaiden kanssa ja tuoda kansallinen energiapolitiikkamme nykyaikaan.

Suomen tulee:

- ottaa kotimaiseksi tavoitteeksi fossiilisista polttoaineista irtautuminen ja täysin uusiutuvaan energiaan siirtyminen vuoteen 2050 mennessä.
- tukea julkisesti ilmastoneuvotteluprosessissa globaalia fossiilisista polttoaineista irtautumista ja fossiiliperäisten päästöjen saamista nolnaan vuoteen 2050 mennessä.
- tuoda kotimainen energiapolitiikka 2010-luvulle: kestävämmästä kestäväksi ja uusiutuvaksi, keskitetystä hajautettuun tuotantoon ja yhteisöenergiaan. Avoimuuden ja energiansäästön edistämisen tulee olla energiapolitiikan keskiössä.
- tuoda kotimaiset päästövähennystavoitteet ilmastotieteen suositusten tasolle niin, että päästöt vähentyvät lineaarisesti nolnaan ennen vuotta 2050.
- käyttää vahvaa ilmastolakia ilmastopolitiikan välitavoitteiden seurantaan ja ohjaamiseen.
- irtautua hiilivoimasta ja turpeenpoltosta vuoteen 2025 mennessä.

Oikeudenmukaisuus on sopimuksen kivijalka

Uuden sopimuksen on perustuttava vahvasti oikeudenmukaisuuden periaatteelle: köyhien maiden ihmisten oikeus puhtaaseen kehitykseen on turvattava. Vauraiden, varhain teollistuneiden maiden on näytettävä suuntaa päästöjen ripeässä vähentämisessä. Vain tällöin voimme edellyttää myös köyhemmiltä valtioilta ja nousevilta talouksilta vähähiilistä kehitystä. Myös varakkaiden kehitysmaiden ja nousevien talouksien tulee sitoutua riittäviin ja oikeudenmukaisiin päästövähennyksiin, ja jokaisen valtion on laadittava ilmastostrategia päästöjensä hillitsemiseksi.

Rikkaat maat ovat YK:n ilmastoneuvotteluissa sitoutuneet kasvattamaan kehitysmaille suunnatun ilmatorahoituksensa 100 miljardin dollarin vuositasolle vuoteen 2020 mennessä. Kansainvälisesti sovittua suunnitelmaa tavoitteen saavuttamiseksi ei kuitenkaan ole. Epätietoisuus viivästyttää ilmastotoimiin tehtäviä investointeja ja vaarantaa ilmastosopimuksen aikaansaamisen. Rikkaiden maiden on Limassa sitouduttava ilmatorahoituksen merkittävään lisäämiseen.

Suomen tulee:

- näyttää esimerkkiä ja tehdä kansallisesti ja EU:ssa kunnianhimoisia ilmatorahoitussitoumuksia.
- edistää vauraiden maiden sitoutumista ilmatorahoituksen tasaiseen kasvattamiseen vuosina 2015–2020, jotta 100 miljardin dollarin taso voidaan saavuttaa vuonna 2020.
- edistää oikeudenmukaista vastuunjakoja niin, että se ohjaa kansallisesti ja kansainvälisesti kunnianhimoiseen ilmastopolitiikkaan. Oikeudenmukaisuusperiaatteet on määriteltävä selkeästi ja niiden toteutumista on arvioita riittävin mittarein.
- viipymättä laatia ilmatorahoitustrategia, jossa nimetään ne lähteet ja keinot, joilla Suomi toteuttaa kansainväliset ilmatorahoitusveloitteensa oikeudenmukaisella, kestävällä ja ennakoitavalla tavalla.
- tukea toimenpideohjelmaa metsäkatoon ja maankäyttöön liittyvistä kysymyksistä. Ohjelma ei saa johtaa päästöjen siirtymiseen ja sen tulee turvata luonnon monimuotoisuus ja haavoittuvien ihmisryhmien asema.
- ajaa sopimustekstiin selkeää viittausta vuoden 2015 jälkeisiin YK:n kestävästä kehityksen tavoitteisiin.

